

Den norske hjemmefronten har satt hårdt mot hårdt overfor nazistene. - Nye årsklasser ble kalt inn til arbeidstjeneste ivår. - Hjemmefrontens parol kom: Møt ikke opp til AT iår. Den kan være kamuflert mobilisering. - Parolen ble fulgt. Samtidig ble AT-kontorer over hele landet sprengt i luften. Det skjedde bl. a. i Sarpsborg, Øien, Tønsberg og Hønefoss. Forleden dag kom turen til AT-kontoret i Bergelandsveien i Oslo.

Sist fredag ble 3 årsklasser (21-22 og 23 åringene) kalt inn til "nasjonal" arbeidsinnsats. Parolen kom: Ingen må under noen omstendighet møte til registreringen eller det anviste arbeid.

Lordag måtte det i Oslo 11 mann (muligens bare 7) til registreringen. Mandag skal det ha vært ennå ferre. Frammetestedet i Akersgaten ble ødelagt, likeså deler av kartoteket og uundverlige kartotekmaskiner. Hva går i luften neste gang?

Vår nazipresse har hittil innskrenket seg til å prøve å overbevise oss om at de utkalte bare vil bli satt inn i jordbruket, skogbruket o.s.v. Men det er klart at vi må være forberedt på repressalier og terror. - Oss kuer de likevel ikke, de har ingen chanser til å knekke fronten vår, fordi vi holder sammen.

Tyskerne vet like godt som vi hvilken kolossal styrke samholdet, solidariteten gir. De tror ikke at de ved sin terror kan knekke motstandsviljen i folket vårt, men de håper at de kan få noen til å bli redde, noen til å falle fra og gi seg. Og sånt kan bre seg.

Vi har lært å holde sammen overfor nazistenes overgrep. De kan skyte gisler, ett eller to eller ti mennesker. Men hvis fronten likevel står urokkelig fast, hva skal de gjøre da? De kan ikke skyte et helt folk. Og jo sterkere fronten står, jo mindre våger tyskerne å gjøre. Finner de derimot at fronten har et svakt punkt, setter de inn alle sine angrep nettopp på dette punkt.

Samhold er blitt skapt nå under krigen. Grupper og mennesker har vennet seg til å stille seg solidarisk med andre grupper og andre mennesker. Vi er begynt å betrakte overgrep mot andre mennesker som overgrep mot oss selv. Dette er ikke bare et moralsk framskritt men også lur krigsstrategi. Tyskerne betenker seg mer enn en gang på å gå til aksjon hvis de vet at tusenvis av nordmenn vil stille seg solidarisk med dem som har vært utsatt for den tyske terror. Derved vil det hele norske folket i virkeligheten få en tryggere stilling.

Dertil kommer en viktig ting: Hvis folk som er litt redde eller svake blir gående for lut og kaldt vann, blir de ennå reddere, ennå svakere. Hvis de derimot alltid kan regne med støtte fra sine landsmenn i krevende situasjoner, vil de sikkert være meget kjekkere fordi de føler at de også er med i den store folkereisningen mot tyskere og nazister.

Vi sier ikke lengre om en mann som er fengslet eller tatt fra alt han eier: "Stakkars mann, det er synd på ham, men hva angår det oss, hva kan vi gjøre?" Vi hjelper ham med alle de midler vi har til vår rådighet. 24-åringene trekker ikke et lettelsens suk når det er 23-åringene som blir utkalt til arbeidsinnsats. De støtter og hjelper på alle måter. Derved sikrer de også seg selv.

Det skapes en uskreven lov oss imellom om ubrytelig samhold mot nazistenes tiltak, og denne lov er litt etter litt blitt en del av vår moralske bevissthet gjennom felles lidelser, felles kamp og felles seire. Det er dette som gir håpet for framtiden.

ALT FOR NORGE!

UKEN SOM GIKK (17. - 23. mai)

Offensiven i Italia har i første omgang brakt større resultater enn man hadde våget å håpe på. Frontavsnittet er jo forholdsvis meget smalt og gir ikke store operative bevegelsesfriheter, naturforholdene er høyst ugunstige for angriperen og de tyske elitetropper som er satt inn kan støtte seg til

Allerede den 18. mai kunne imidlertid general Alexanders hovedkvarter melde at Cassino var erobret, og at de siste rester av den kjente tyske 1. fallskjermjeger-divisjon, 1500 mann, var tatt til fange. To dager senere meldtes om erobringen av Gaeta og Ftri i kystsektoren, og om alminnelig framgang for øvrig langs hele fronten.

Dermed var i virkeligheten den tyske såkalte Gustav-linjen gjennombruddt, og allerede før de siste hovedstillinger i den var falt, hadde franske og amerikanske styrker brutt inn i den neste linje, Adolf Hitler-linjen, i avsnittet ved Pico-Pontecorvo. Tyskernes retrett i Liridalen og langs kysten ble i meldingene karakterisert som uordnet, og de måtte etterlate meget av sitt tunge materiell.

Framgangen i kystsektoren fortsatte i temmelig raskt tempo, og troppene har her en meget vordifull flankestøtte i det tunge skipsartilleri fra flåtestyrkene som opererer utenfor kysten. Allerede den 21. mai meldtes at amerikanerne hadde tatt Sperlonga, som ligger omtrent halvveis mellom Gaeta og Terracina, og samtidig lyktes det franskmennene å avskjære veien mellom Pontecorvo og Pico, et resultat av stor betydning, idet Pontecorvo etter alt å dømme er en av nøkkelstillingene i Hitlerlinjen. Byen har ligget under artilleri-ild siden den 19. mai. På de alliertes venstre fløy har amerikanerne nådd Terracina, og frontlinjen går nå omtrent slik: Terracina-Fondi-Pico-Pontecorvo-avsnittet-nord Cassino. I Liridalen rykker 8. britiske arme fram med store panserstyrker, men møter forbitret motstand.

Det later til at det støt som 5. amerikanske arme har ført fram i centrum av sitt frontavsnitt, har sprengt de tyske styrker i to adskilte grupper, noe som i høy grad vil vanskeliggjøre det fortsatte forsvar av Adolf Hitler-linjen. En faktor som også på en meget virkningsfull måte bidrar til å gjøre situasjonen komplisert for tyskerne, er den fare som truer dem fra Anzio-Nettuno-bruhodet. Det har hittil hersket ro i dette avsnitt, men det er tydelig at bruhodet er offensivt oppladet, og at det kan forutses at når den tyske front i avsnittet sendenfor for alvor er kommet i bevegelse, vil det bli satt inn støt fra bruhodet i fiendens flanke og rygg. Overfor denne trussel er det et spørsmål hvor lenge den tyske ledelse vil våge å opprettholde et stivt forsvar mot de frontale angrep; det synes som den allerede nå spiller et ganske dristig spill ved å føre styrker (1-2 divisjoner) fra Anzio-avsnittet til Adolf Hitler-linjen; her skulle det nå stå 12 divisjoner, mens det bare holdes 5 ved bruhodet. - De allierte har hittil tatt 7500 fanger.

Luftkrigen fortsetter med betydelig intensitet. Den 19. mai ble det rettet et kraftig dobbeltangrep mot Berlin og Braunschweig, og siden har det fortsatt med svare angrep på mål både i Tyskland og i de besatte områder i vest, særlig mot jernbanemål i Nordfrankrike og mot Pas de Calais-området. Blandt de tyske mål som er rammet, er Köln, Duisburg, Dortmund og Ludwigshafen.

På østfronten er det intet nytt, ut over russiske flyangrep på forskjellige tyske baser og et og annet lokalt tysk forstyrrelsesangrep.

Bulgaria har vært under meget sterkt press i den siste tid, både fra russisk og tysk hold. Tyskerne forlengte en mer aktiv militær innsats av sin vasall, bl.a. økte besetningsstyrker til Hellas og Jugoslavia, og krevde at den bulgarske fredsopposisjon skulle bringes til taushet. Russerne på sin side forlangte brudd med Tyskland. I første omgang har drakampen endt med en ny tysk seir, men først etter regjeringskrise. Ministeriet Bosiloff ga så vidt man kan skjønne etter for de tyske krav, men demisjonerte p.g.a. sterk motstand innenfor offiserskorpset mot de nye utskrivninger. Den nye regjeringschef Kalkof skal imidlertid i ennå høyere grad være tyskernes mann, og kan etter hva den tyrkiske presse hevder ventes å føre krigen til siste slutt på Tysklands side. De indre spenninger i Bulgaria er imidlertid øket ved denne tingenes utvikling, og man må med spenning imøtase om stabiliteten i det lange løp kan holde, særlig hvis de nærmeste uker bringer nye militære foretagender av dimensjoner mot Balkan, noe som ikke er usannsynlig.

- 0 -

Den amerikanske krigsproduksjon fra juli 1940- jan. 1944 omfatter bl.a. 157 000 fly, 57 000 stridsvogner, 1 899 Libertyfartøyer (10 000 tons transportkip), 746 krigsfartøyer og 28 286 hjelpefartøyer (bl.a. inasjonsbåter).

Krigen og parolene.

Vi står foran avgjørelsen av krigen. I år vil alle krefter bli satt inn for å knekke den tyske krigsmakt. Det blir en alvorlig styrkeprøve, men den vil ende med seir. Forutsetningen er bare at alle resurser blir kastet inn, at hver eneste mann gjør sitt ytterste, ved frontene som bak dem.

I denne situasjon har også den norske hjemmefront erklært skjerpet motstand over hele linjen, fordi den er klar over at i et slikt oppgjør teller enhver innsats. Denne situasjon setter også PAROLENE i en annen stilling enn før. De er viktigere enn noensinne, og må følges av enhver som vil kalle seg norsk og gjøre seg fortjent til seiren og friheten. Den som svikter, er desertør. Uten disiplin og full lojalitet kan vi ikke føre noen effektiv samlet kamp. Parolene skal gi oss midler til det. Direktivene utgår fra en ansvarlig, representativ sentrallidelse. De autoritative paroler blir offentliggjort gjennom kringkastingen i London, foruten at de naturligvis blir spredt direkte her hjemme.

Parolene er ikke lengre noe en bare bør ta hensyn til. De må respekteres og følges. Vi er i krig, vi er inne i krigens avgjørende fase, og parolene er ordre for oss på hjemmefronten. Det er plikt å følge dem, som det er soldatens plikt å lytte til ordre. Nå i avgjørelsens år, må vi for alvor ta vår tønn, slik norske sjøfolk, flyvere og soldater har tatt og tar sin hver dag der ute, med livet som innsats.

Det er ingen undskyldning at du "ikke har hørt om parolen". Parolene når fram til alle som gidder å lytte etter dem. Og skulle du komme i situasjoner som det ikke foreligger noen spesiell parole for, så følg den standardparole enhver nordmanns egen forstand og samvittighet gir. Prinsippet er enkelt nok: Det gjelder å skade, sinke og hemme de tyske krigsbestrebelser, direkte og indirekte, så meget som mulig. Gjør ikke noe overilet og desperat, men trener, saboter, go slow! Og er det nødvendig så ta heller risikoen på å bli satt inn enn å hjelpe tyskerne - til å drepe dine landsmenn og allierte ved invasjonskystene.

Og en ting til: Parolene er i kraft til de uttrykkelig blir endret eller tilbakekalt. Der er ingen undskyldning for å sluntre unna at parolen er blitt noen uker gammel og ikke er gjentatt.

De viktigste spesielle paroler for øyeblikket er:

- 1) Total boycott av AP og kvinnelig AP.
- 2) Total boycott av "den nasjonale arbeidsinnsats" (arbeidsmobiliseringen).
- 3) Total boycott av borgervakt o.l. tiltak.

Ingen må møte opp ved innkallelse fra disse institusjoner, hverken til innregistrering, legeundersøkelse, utskrivning, transport e.l.

GJØR PAROLENE KJENT! FØLG DEM OG FÅ ALLE ANDRE I DIN KRETS TIL Å GJØRE DET SAMME! SAMLET VIL FRONTEN HOLDE MED SMÅ OFRE. SPILTET ER DEN DØMT!

- 0 -

Folkeavstemning?

N.S. forbereder idag en utkalling av norsk ungdom til krigstjeneste ved østfronten. Skremselspropagandaen i anledning den norske regjeringens avtaler med våre allierte, en avtale som hvert tenkende menneske er på det rene med var både nødvendig og klok, er utelukkende satt i verk for å skape den psykologiske bakgrunn for mobiliseringen.

Nå mener N. S. at øyeblikket er inne til å høste fruktene av denne propagandaen. I Elverums-avisen "Østlendingen" for 20. mai kunne en lese at alle nordmenn vil få seg forelagt spørsmålet: "Er du for eller mot bolsjevismen". De som er for eller nekter å svare, vil bli behandlet som fiender av sitt land og sendt i konsentrasjonsleir, sier avisen. Dette stemmer helt med meldinger som vi har fått også i Oslo. Her gikk planen ut på at frontkjemperne og hird skulle tvinge seg inn i husene og terrorisere folk til å svare på spørsmålet.

Dette høres desperat ut; men ingen plan er så desperat at ikke N.S. kan sette den i verk, og dette er for så vidt alt skjedd. På Hedmark og i Oppland har N.S.-fjernerne gått i gang med arbeidet. De tvangsinnkaller folk til møter, og nå Gløvik greidde de til og med å terrorisere en del "gode" borger-

ganske sterkt utbygde befestninger.

Allerede den 18. mai kunne imidlertid general Alexanders hovedkvarter melde at Cassino var erobret, og at de siste rester av den kjente tyske 1. fall skjermjeger-divisjon, 1500 mann, var tatt til fange. To dager senere meldtes om erobringen av Gaeta og Itri i kystsektoren, og om alminnelig framgang for øvrig langs hele fronten.

Dermed var i virkeligheten den tyske såkalte Gustav-linjen gjennombruddt, og allerede før de siste hovedstillinger i den var falt, hadde franske og amerikanske styrker brutt inn i den neste linje, Adolf Hitler-linjen, i avsnittet ved Pico-Pontecorvo. Tyskernes retrett i Liridalen og langs kysten ble i meldingene karakterisert som uordnet, og de måtte etterlate meget av sitt tunge materiell.

Framgangen i kystsektoren fortsatte i temmelig raskt tempo, og troppene har her en meget verdifull flankestøtte i det tunge skipsartilleri fra flåtestyrkene som opererer utenfor kysten. Allerede den 21. mai meldtes at amerikanerne hadde tatt Sperlonga, som ligger omtrent halvveis mellom Gaeta og Terracina, og samtidig lyktes det franskmennene å avskjære veien mellom Pontecorvo og Pico, et resultat av stor betydning, idet Pontecorvo etter alt å dømme er en av nøkkelstillingene i Hitlerlinjen. Byen har ligget under artilleriild siden den 19. mai. På de alliertes venstre fløy har amerikanerne nådd Terracina, og frontlinjen går nå omtrent slik: Terracina-Fondi-Pico-Pontecorvo-avsnittet-nord Cassino. I Liridalen rykker 8. britiske armé fram med store panserstyrker, men møter forbitret motstand.

Det luter til at det støt som 5. amerikanske armé har ført fram i centrum av sitt frontavsnitt, har sprenget de tyske styrker i to adskilte grupper, noe som i høy grad vil vanskeliggjøre det fortsatte forsvar av Adolf Hitler-linjen. En faktor som også på en meget virkningsfull måte bidrar til å gjøre situasjonen komplisert for tyskerne, er den fare som truer dem fra Anzio-Nettuno-bruhedet. Det har hittil hersket ro i dette avsnitt, men det er tydelig at bruhedet er offensivt oppladet, og at det kan forutsettes at når den tyske front i avsnittet sendes for alvor er kommet i bevegelse, vil det bli satt inn støt fra bruhedet i fiendens flanke og rygg. Overfor denne trussel er det et spørsmål hvor lenge den tyske ledelse vil våge å opprettholde et stivt forsvar mot de frontale angrep; det synes som den allerede nå spiller et ganske dristig spill ved å føre styrker (1-2 divisjoner) fra Anzio-avsnittet til Adolf Hitler-linjen; her skulle det nå stå 12 divisjoner, mens det bare holdes 5 ved bruhedet. - De allierte har hittil tatt 7500 fanger.

Luftkrigen fortsetter med betydelig intensitet. Den 19. mai ble det rettet et kraftig dobbeltangrep mot Berlin og Braunschweig, og siden har det fortsatt med svære angrep på mål både i Tyskland og i de besatte områder i vest, særlig mot jernbanemål i Nordfrankrike og mot Pas de Calais-området. Blandt de tyske mål som er rammet, er Köln, Duisburg, Dortmund og Ludwigshafen.

På østfronten er det intet nytt, ut over russiske flyangrep på forskjellige tyske baser og et og annet lokalt tysk forstyrrelsesangrep.

Bulgaria har vært under meget sterkt press i den siste tid, både fra russisk og tysk hold. Tyskerne forlangte en mer aktiv militær innsats av sin vasall, bl.a. ekte besetningsstyrker til Hellas og Jugoslavia, og krevde at den bulgarske fredsopposisjon skulle bringes til taushet. Russerne på sin side forlangte brudd med Tyskland. I første omgang har drakampen endt med en ny tysk seier, men først etter regjeringekrise. Ministeriet Basiloff ga så vidt man kan skjønne etter for de tyske krav, men demisjonerte p.g.a. sterk motstand innenfor offiserskorpset mot de nye utskrivninger. Den nye regjeringechef Kalkof skal imidlertid i ennå høyere grad være tyskernes mann, og kan etter hva den tyrkiske presse hevder ventes å føre krigen til siste slutt på Tysklands side. De indre spenninger i Bulgaria er imidlertid øket ved denne tingenes utvikling, og man må med spenning imøtesee om stabiliteten i det lange løp kan holde, særlig hvis de nærmeste uker bringer nye militære foretagender av dimensjoner mot Balkan, noe som ikke er usannsynlig.

- 9 -

Den amerikanske krigsproduksjon fra juli 1940- jan. 1944 omfatter bl.a. 157 000 fly, 57 000 stridsvogner, 1 899 Libertyfartøyer (10 000 tonn transportskip), 746 krigsfartøyer og 28 286 hjelpefartøyer (bl.a. inasjonsbåter).

re til å skrive under en erklæring mot bolsjevismen. De ble tatt ved overrumpling, og de angret bittert dagen etter; men det var altså en dag for sent. Nå står deres navn der, og vi vet hvordan de vil bli brukt. N.S. vil si at dette er et tillitsvotum til "føreren", og at det gir ham rett til å foreta det nødvendige for å holde russerne utenfor Norges grenser, det vil igjen si mobilisering og krig. De folk som lar seg skremme til å skrive under, vil derfor bli direkte medansvarlige i de prøvelser vår ungdom vil måtte gjennomgå for å stoppe mobiliseringen. Så feig har selv ikke den feigeste lov til å være i den situasjon vi er oppe i nå.

Men det er også et krav at ingen lar seg true til å delta i de møter som N.S. arrangerer. Det at man er tilstede, vil også bli utlagt som tilslutning til Quislings mobiliseringslinje. Man skal ikke ta de trussler som blir brukt altfor høytidelig. Tusener av lærere har gang på gang nektet å møte fram uten at noe er hendt; men skal en bli stillet overfor valget enten å bryte fronten eller ta konsentrasjonsleir, da vil enhver som vil bevare sin selvspekt vite hva han skal velge. Det fins verre ting enn konsentrasjonsleir.

Parolen er: En nekter å svare på spørsmål som blir forelagt av N.S. En går ikke på N.S. møter.

- o -

President Roosevelt

uttalte forleden bl. a.: De forente nasjoner kjemper for en verden hvor tyranni ikke kan eksistere, en verden som er grunnet på frihet, likhet og rettferd og hvor alle mennesker uansett rase, farge eller trosbekjennelse kan leve i fred og ro. Nazistene og japanerne fortsetter den systematiske tortur av myrding av sivilpersoner. I de besatte områder sultes og myrdes og fryses uskyldige polakker, tsjekkere, nordmenn, hollendere, dansker, franskmenn, grekere, russere, kinesere og mange andre.

Vi vil derfor igjen proklamere vår beslutning om at ingen som deltar i disse grusomheter skal unngå straff. De forente nasjoner vil forfølge og straffe dem. Dette gjelder ikke bare lederne men også de underordnede i Tyskland og vasallstatene. Alle som av fri vilje deltar i deporteringen av jøder til Polen eller av nordmenn og franskmenn til døden i Tyskland er like skyldige som de som gir ordren. Alle som deltar i disse forbrytelser vil bli straffet.

- o -

Offiserenes stilling i Den røde Armé.

Under denne krigen har Den røde Armé gjort seg fri fra partipolitikken. Det kommunistiske parti dominerer i politikken, men partimedlemmenes innflytelse i armeen er på retur. Etersom Hitlers armeer trengte dypere og dypere inn i Russland, og etterhvert som man fikk kjennskap til tyskernes bestialske behandling av befolkningen i det okkuperte Russland, ble krigen mer og mer en nasjonal sak. Før omfattet den røde armé en gruppe offisielle tjenestemenn som kaltes "politiske kommisarer". De var en slags agenter i armeen for det civile statsstyret. Den politiske kommisar var samtidig offiser, politisk kriger og en kontroll som skulle medunderskrive alle arméordre. Stillingen ble avskaffet i slutten av 1942.

Fra helt siden før krigen har offiserene i den røde armé fått en stadig sterkere stilling. I 20 år etter revolusjonen i 1917 unngikk den røde armé alt som minnet om før-revolusjonstiden bl.a. ble de gjengs offiserstitlene avskaffet. I 1940 var alle titlene innført igjen. Hilsplikten har vært obligatorisk hele tiden unntatt i kamp. Sovjetoffiserenes autoritet er stor. Deres armeer er blitt godt disiplinerte og de har myndighet til å gjøre kort prosess under krig i tilfelle av "subordnasjon, åpen motstand eller grovt brudd på disiplinen". Men ellers er det ikke noen forskjell på offiserene og de menige. Innen USSR fins det ikke noen klubb bare for offiserer eller bare for menige. Sosiale fordeler tilfaller alle innen armeen uten forskjell. Og offiserene har ikke personlige ordonnanser f. eks.

Offiserenes ungdom er et karakteristisk trekk; 4 av Sovjets 10 marsjaller

4. Øyeblikkelig løslatelse av alle politiske fanger og gjeninnsettelse av offentlige tjenestemenn som er fjernet fra sine stillinger av okkupasjonsmakten eller på foranledning av den eller NS. Oppreisning og erstatning i den utstrekning det er mulig for dem som er blitt særlig skadelidende som følge av inngrep fra okkupasjonsmaktens eller NS side.
5. NS-medlemmer og andre som har skadet norske interesser eller skaffet seg uberettiget vinning under samarbeidet med okkupasjonsmakten, straffes etter rettergang i betryggende former. Uberettiget krigsgevinst inndras til fordel for statskassen.
6. En målbevisst, vådsynt politikk med sikte på: a) å trygge vår frihet, folkestyret og de demokratiske rettigheter, b) å gjenreise landets økonomi og produksjonskraft, snarest mulig sikre de nødvendige tilførsler utenfra og legge forholdene til rette for full utnyttelse av våre naturrikdommer og arbeidskraft, c) å fremme solidariteten mellom klasser og befolkningsgrupper, d) å medvirke aktivt i det mellomfolkelige arbeid for å bygge opp en internasjonal rettsorden, fremme varebyttet landene imellom og skape grunnlaget for en varig og rettferdig fred.

Men skal vi nå disse mål - og helst så snart som mulig, før skadevirkningene blir enda større - må hver mann også på hjemmefronten gjøre sin plikt. Det skylder vi oss selv. Det skylder vi våre landsmenn ute. Det skylder vi våre allierte. Og det skylder vi landets fremtid; enhver innsats vil bli husket, ingen svikt vil bli glemt.

Kampen er en, her hjemme som ved frontene. Hver enkelt er en soldat, si vil eller i uniform. Vi er i krig. Det må vi aldri glemme. Tusener i væpnede styrker gir hver dag sine liv for frihet og rettferd. Det er en maning til oss, om å ta vår risiko, yte vårt offer.

Kampen er nå gått inn i sin siste, avgjørende fase. Mer enn noesinne gjelder det å stå fast og holde ut. Enhver svikt nå er skadeligere enn noen gang før. Nå vil alt bli kastet i vektskålen for å oppnå avgjørelsen.

Den norske hjemmefront, som vi så ofte med rette har vært stolte av gjennom fire lange, tunge år, vil også klare den siste belastningsprøve. Mer enn noesinne gjelder det å følge parolene, både de spesielle og den nasjonale samvittighets standardparole. Vi skal ikke gå til uoverlagte handlinger. Vi skal ikke slå inn på noen desperasjonspolitik. Men det er hver enkelts sak å være på vakt og stadig spørre seg selv, i det daglige liv, i sitt arbeid og i all annen virksomhet: med hva tjener jeg tyskernes interesser, og med hva kan jeg skade dem? I regelen er det ikke vanskelig å skjelne.

Det skulle heller ikke være vanskelig å velge sin vei.

I forbindelse med dette oppropet fra hjemmefronten har den norske regjering avgitt en erklæring hvori det heter: Regjeringen gir sin fulle og hele tilslutning til det opprop som ledelsen for den kongelige norske hjemmefront har utstedt. Oppropet står i beste samsvar med de retningslinjer og forordninger som regjeringen har gitt i kampen mot tyskerne og N S. Regjeringen oppfordrer det norske folk til å slutte opp om hjemmefrontens retningslinjer. Når tiden er inne vil regjeringen gi de forordninger som er nødvendige for å sikre gjennomføringen av disse retningslinjer inntil landet er fullstendig befrikk.

Svenske kommentarer.

Det er ingen grunn til å ofre mer plass på den russisk-norske overenskoms. Vi vet alle hva avtalen går ut på, er meget tilfredse med dens innhold og har gjennomskuet quislingenes skrik om regjeringens forrederi mot Norge.

Når man leser norsk nazipresse får man det inntrykk at denne overenskomst har fått svenskene til å vri seg av skrekk for faren fra øst. Det kan derfor være grunn til å sitere litt av hva de svenske aviser virkelig har sagt:

Handelstidningen er så frekk at den ikke tror at Russland har imperialistiske planer i Norge. Avisen skriver: "Avtalen fastsetter klart Norges suverenitet og fulle integritet. Atlanterhavspaktens prinsipper har vært grunnleggende for forhandlingene. Disse prinsipper er også blitt bekreftet

i Moskvadeklarasjonen. Det faktum at Norge ikke bare slutter avtaler med England og USA men også med Sovjet ligger i sakens natur fordi russerne høyst sannsynlig kommer til å være med på å jage tyskerne bort fra nordkalotten.

Heller ikke Gateborgs handels- og sjøfartstidning klarer å mobilisere den rette russeskrekk. "At russerne ikke har villet overlate vestmaktene alene å besette områder som ligger så kloss inn på russisk territorium turde kanskje ikke være helt uforståelig. ---- Det hjelper ikke at tyske aviser proklamerer at den tyske forsvarsmakt er den eneste kraft som kan stoppe bolsjevis men og hindre de små nasjoners tilintetgjørelse. Norge og andre små land har fått føle hvorledes tyskerne beskytter de små nasjoner."

Aftontidningen fordrister seg til å snakke om hysteri i quislingpressen i anledning den norsk-russiske kontakten, og skriver at "den norske regjeringens forhandlinger med de tre allierte stormakter har til hensikt å opprette en norsk civiladministrasjon så fort som mulig, et tiltak som helt naturlig blir hilst med den største tilfredshet av nordmennene som har vært okkupert i 4 år."

Dagens Nyheter har tyvensynlig ikke klar forståelse av at den tyske propaganda alltid er sannferdig. "At den tyske propaganda forsøker å fremstille forhandlingene med Russland som norske hensikter om å "selge Nordnorge" e.l. forbauser ingen på ansvarlig norsk hold i London, hvor man også er temmelig sikre på at den norske hjemmefronten vet hvilket land som har skylden for Norges nåværende stilling."

Andre aviser, som Svenska Dagbladet og Morgontidningen, er så lite forbauset og forskrekket over avtalen at de bare gir en saklig redegjørelse for innholdet uten særlige kommentarer. Det er bare Dagsposten og noen få andre nazi-infiserte organer som maler fanden på veggen.

- o -

Vennskap.

Dette er et utdrag av en artikkel i The Listener, skrevet av en polsk offiser, som er kommet til England etter å ha arbeidet i den hemmelige polske arme.

"Nå har jeg vært noen uker i London og hatt det godt. Mitt hjerte banker ikke lengre vilt ved synet av en politimann. Jeg får god mat og nok mat hver dag. Mærerittet om Gestapo vekker meg ikke lengre om nettene. - Men... jeg er ikke helt lykkelig likevel. Trass i all luksus og komfort ønsker jeg meg tilbake til Polen, tilbake til sulten og redslen, til ulykken og elendigheten i mitt okkuperte land. Det er ikke fordi jeg med våpen i hånd gleder meg til å drepe tyskerne, men vi polakker eier noe så dyrebart, et slikt klendidium, at ingenting kan erstatte det. Vi eier vennskapets blå blomst, - det underjordiske vennskapet, vennskapet innen de hemmelige organisasjonene.

Alminnelige avholdte mennesker har kanskje en 20-30 venner som er villige til å gjøre noe for dem. Men jeg og alle vi andre som hører til de hemmelige organisasjonene, har tusenvis av virkelige venner, som er villige til å dø for oss og som vi er villige til å dø for. Hvis det ikke var sant, hadde jeg ikke sittet i London nå. Det er iallfall to menn som har gitt sitt liv for min skyld. De falt i Gestapos hender, da de var i ferd med å advare meg. Jeg kjente dem ikke, og de ikke meg. Men et par ord ville ha vært nok til å forråde meg. Den ene døde under torturen. Den andre et par dager etterpå.

Og det vennskapet vi eier, det vil vokse og bre seg. Det omfatter alle reser og alle trosbekjennelser, - det er alles vennskap med alle, og det vil ikke forandre seg. Født i hunger, tortur og fornedrelse vil det leve og inspirere morgendagens Polen."

- o -

Premierminister Churchill redegjorde 10. mai for den hjelp Det britiske imperium gir Sovjetunionen: "I tiden fra 1. okt. 1941 til 31. mars 1944 har vi levert 5031 stridsvogner til Sovjet og 6778 fly. Vi har levert råvarer, levnetsmidler, maskiner, legemidler o.s.v. til en verdi av over 80 mill. pund (1.5 milliard kroner)." Nesten alle disse fornødenheter er bragt fram

Jødene og Palestina.

Etter oppgaver, som man har god grunn til å tro er korrekte, har tyskerne hittil tatt livet av minst 4,5 millioner jøder i Europa. Disse fryktelige pogromene har gitt zionismen (en jødisk bevegelse med mål å skaffe jødene et hjemsted i Palestina) ny vind i seilene. De fleste jøder i England og Amerika f. eks. er nok fremdeles assimileringsjønister (de mener at jødene bør blande seg med og gå opp i den befolkning i det landet de bor), men en stadig større jødisk og ikke-jødisk opinion krever at den britiske regjering skal åpne dørene til Palestina. I desember 1943 undertegnet 62 amerikanske senatorer og 181 kongressmedlemmer en deklarasjon om at USA skulle gå inn for å skape et jødisk nasjonalhjem i Palestina.

Palestina er et engelsk mandat. Hvorfor lar ikke engelskmennene jødene innvandre til Palestina så meget de lyster? - Det er ikke brittene det står på, men på araberne som har bodd i landet i 1400 år og som mener at de har en velgrunnet rett til fortsatt å bo der.

Ifølge den engelske hvitbok om Palestina, som ble lagt fram i 1939, skulle den fri jødiske innvandring til Palestina høve opp 31. mars 1944 og deretter være avhengig av araberenes samtykke. Mars måned var derfor preget av hektisk spenning og aktivitet i den jødiske verden. De amerikanske jøder satte i gang en kampanje for å få den amerikanske regjering til å intervensere å sikre at hvitboken ble opphevet. I selve Palestina var det uroligheter og opptøyer. Nå er ikke lengre 31. mars 1944 den dag portene til det forjettede land lukkes. Av de 75.000 jøder som har lov til å innvandre mellom 1939 og 1944, er 30.000 ennå ikke nådd fram til Palestina, og immigrasjonen skal fortsette inntil det fastsatte antall er nådd. Derved blir problemet utsatt men ikke løst.

Situasjonen har ikke forandret seg siden 1939. Nå som dengang vil arabere i Palestina ha selvstendighet i en stat som ikke har jødisk majoritet. Nå som dengang er jødene utilfredse med å være i minoritet og prøver ved hjelp av immigrasjon, oppkjøp av faste eiendommer og økonomisk ekspansjon å bli den dominerende gruppe. I årene mellom 1936 og 1939 ble det lagt fram forslag som bygget på en deling av landet mellom de to folk, men forslagene førte ikke fram og ble forkastet av begge parter. I 1939 inntok den britiske regjering det standpunkt at før araberens frykt for en jødisk majoritet var ryddet vekk, kunne det hverken bli fredlige tilstander i Palestina eller en utvikling i retning av selvstyre. Hvitboken begrenset derfor immigrasjonen og foreslo en 10 års overgangsperiode. I denne periode skulle arabere og jødene, i forhold til de respektive folketall, få mer og mer del i ledelsen av landet. Etter at de 10 år var gått, ville engelskmennene overlate styret til palestinerne - arabere og jøder - (landet skulle bli en selvstendig stat alliert med England) i håp om at de 10 års erfaring hadde lært dem å samarbeide. Det var et fåfengt håp. Araberne var bare delvis tilfredse. Og zionistene verden over satte seg mot planen.

Krigsårene har på mange måter utdypet klyften mellom jødene og araberne i Palestina. Arabernes krav om selvstendighet er blitt fastere og mer enstemmig. Syria og Libanon har snart fullstendig selvstyre. Palestina-araberne mener at hvis det ikke var for jødespørsmålet ville de også bli kvitt mandatet og komme på like fot med de arabiske nabostater. Samtidig er jødene ønske om å etablere et territorium fullt ut under egen kontroll blitt en virkelig livssak for dem p.g.a. de fryktelige jødeforfølgelsene i Europa. Det er ikke så meget som en nasjonal stat eller som et hjemland men som et sikret tilfluktssted mot morderisk anti-semitisme at jødene krever Palestina for seg. Mange av dem er redde for at anti-semitismen vil henge igjen også etter krigen og de ønsker å ha Palestina der som et trygt tilfluktssted.

Etter dette kan det virke som om det palestinske problem er mer uløselig nå enn i 1939. Men det er heldigvis to nye faktorer i bildet, en politisk og en økonomisk, som kanskje kan skape grunnlaget for en varigere løsning. Den politiske faktor er at planene om et arabisk forbund har fått ny vind i seilene. De mer moderate av disse planer går ut på å gjenopprette det gamle Syria ved en sammenslutning av Syria, Libanon, Palestina og Transjordan. Dette har fått ineffisiell støtte av regjeringen i Irak og har vun-

net bifall i alle de arabiske stater. Hvis araberne i Palestina slik blir nær forbundet med et arabisk samfunn på ca. 5 millioner medlemmer, behøver de ikke være redde for å bli minoritet i et voksende jødisk samfunn. Dette gjør det mulig å fortsette den jødiske immigrasjon som for alle jøder er den absolutte forutsetning for et samarbeid.

Et politisk samarbeid mellom jøder og arabere kunne ta mange former. Det mest tilfredsstillende ville kanskje være å gjøre Palestina til en forbundsstat innen den større syriske federasjon. Den arabiske og jødiske befolkning kunne deles i arabiske og jødiske kantoner etter sveitsisk mønster med utstrakt lokalt selvstyre men med en central regjering i hovedstaden Jerusalem. Den alminnelige økonomiske politikk, forsvars- og utenriks-spørsmål skulle kontrolleres av forbundsregjeringen i det nye Storsyria. Hvis dette gikk igjennom kunne den jødiske befolkning først øke til den var like stor som den arabiske befolkning i Palestina og deretter øke med enhver ytterligere økning i antallet av arabere. Det vil si at en halv million jøder med en gang kunne immigrere og den høye arabiske fødselsprosent borger for en sikke fremtidig vekst i det jødiske samfunn. Denne løsning møter ikke fullstendig det zionistiske krav om fri immigrasjon, men ingen løsning som er akseptabel for araberne, kan støtte dette krav som utvetydig har som mål at hele Palestina omdannes til en jødisk stat.

Hvis den jødiske opposisjon mot dette forslag blir for stor, vil den eneste mulige løsning være at araberne i Palestina slutter seg til araberne i de omliggende stater, mens en egen jødisk stat etableres i de jødiske delene av Palestina. I sin egen stat kunne jødene naturligvis ha full bestemmelsesrett over immigrasjonen; men det er ikke sansynlig at denne løsning vil bli akseptert av noen av partene.

Immigrasjonen har også en økonomisk side. På sitt nåværende økonomiske og produksjonstekniske utviklingstrinn er ikke Palestina istand til å absorbere ubegrensede mengder med innvandrere. Men krigen har forandret den økonomiske bakgrunn i Midtøsten og skapt nye og håpefulle muligheter for framsteg og utvikling, bl.a. har amerikanske økonomer framlagt et storstilet projekt for utnyttelsen av ressursene i Jordandalen. Hvis alle statene i disse trakter gikk inn for økonomisk planlegging og hvis arabernes og jødernes levestandard ble hevet, kan det ikke være tvil om at det ville bli friskere luft å puste i i Midtøsten og at den desperate kampen i et for trangt "lebensraum" ville gi plass for nye muligheter for toleranse og økonomisk og politisk samarbeid.

- 0 -

VÅR KAMP - VÅRE MÅL.

Den norske hjemmefronts ledelse har utsendt følgende proklamasjon:

Etterhvert som krigens slutt rykker nærmere, melder behovet seg for en nøyere formulering av de mål vi kjemper for. Her er ikke tiden og stedet til å behandle det store internasjonale oppgjør, spørsmålet om behandlingen av angriperstaten og krigsforbryterne, om grenser, om erstatninger osv. Det vi ønsker å klarlegge er de særlig norske forhold som vi alene har ansvar for og beredømme over. Heller ikke på det området er det naturligvis ennå mulig å gå i detalj. Etter vår grunnlov er det folket selv som skal stikke ut veien og den fremtidige politiske kurs, etter fritt ordskifte gjennom alminnelige valg så snart etter våpenstillstanden som det er teknisk mulig. Men visse hovedpunkter kan stilles opp, som en utkrystallisering av de ønsker, håp og krav som alle gode nordmenn er nådd fram til i kampårene og læretiden siden 1940.

1. Et fritt og uavhengig Norge.
2. Øyeblikkelig og full gjenopprettelse av demokratiet, yttringsfrihet, rettssikkerhet, frie valg.
3. Opphevelsen av alle politiske lover, forordninger og andre bestemmelser som er utferdiget etter tysk ordre eller i tysk interesse. Administrative avgjørelser, dommer, utnevelser o.l. som skyldes tyskerne eller NS-myndighetene, prøves på helt fritt grunnlag av lovlige norske organer.